5. ತಿಲಕಾಷ್ಠ ಮಹಿಷ ಬಂಧನ

ಒಂದು ಸಲ ವಿದ್ಯಾಸಾಗರನೆಂಬ ಮಹಾನ್ ಪಂಡಿತ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಅವನ ಖ್ಯಾತಿ ಎಲ್ಲಕಡೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿತ್ತು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಅವನು ಮಹಾ ಮೇಧಾವಿಯಾಗಿದ್ದ. ವಿದ್ಯಾಪಕ್ಷಪಾತಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ ಅವನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಸತ್ಕರಿಸಿದ.

''ಮಹಾಪ್ರಭು, ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರು ಪಂಡಿತರೊಡನೆ ವಾದ ಮಾಡಲು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ'' ಎಂದ ವಿದ್ಯಾಸಾಗರ.

ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಮುಖ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಷ್ಟ ದಿಗ್ಗಜಗಳೆಂದು ಖ್ಯಾತರಾದ, ಅಲ್ಲಸಾನಿ ಪೆದ್ದಣ್ಣ, ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಮುಂತಾದ ಎಂಟು ಜನ ಕವಿಗಳ ಕಡೆ ನೋಡಿದ. ಅವರಾರೂ ಅಂಥ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾಸಾಗರ ಪ್ರಚಂಡ ಬುದ್ಧಿವಂತನಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದರಿಂದ, ವಾದ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿತರಲ್ಲದ ಅವರು, ಸೋತು ಅವಮಾನ ಪಡುವುದು ಏಕೆಂದು ಸುಮ್ಮನಾದರು.

ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ ಸಪ್ಪೆ ಮುಖ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಆಗ ವಿದ್ಯಾಸಾಗರ ಹೇಳಿದ, ''ಇಂಥ ದೊಡ್ಡ ರಾಜನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಸೋಲಿಸುವ ಒಬ್ಬ ಪಂಡಿತನೂ ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವುದು ಬೇಸರದ ಸಂಗತಿ. ಈ ವಿಷಯ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.''

''ಸ್ವಲ್ಪ ತಡೆಯಿರಿ'' ತೆನಾಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಎದ್ದು ನಿಂತ. ''ಇಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ನೀವು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಡಿ.''

ವಿದ್ಯಾಸಾಗರ ಅವನತ್ತ ನೋಡಿ ''ತಾವು ಯಾರು?'' ಎಂದನು.

''ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನನ್ನು ತೆನಾಲಿರಾಮಕೃಷ್ಣನೆನ್ನುತ್ತಾರೆ.''

ವಿದ್ಯಾಸಾಗರನ ಮುಖ ಅರಳಿತು. ''ಹೌದೇನು? ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಬುದ್ಧಿಚಾತುರ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಳವಾದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದವರು ಮಾತ್ರ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ವಾದ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ'' ಎಂದ.

''ಅದು ನನಗೂ ತಿಳಿದಿದೆ. ನೀವು ಯಾವ ಗ್ರಂಥದ ಮೇಲೆ ವಾದ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?''

''ನಿಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥವಾಗಬಹುದು.''

''ಹಾಗಾದರೆ, ನಾಳೆ ಸಂಜೆ ಇದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ವಾದ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿ ಬರುತ್ತೇನೆ.''

''ಆಗಬಹುದು.''

ಇವನೆಂಥ ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂದು, ಎಲ್ಲರು ಅಚ್ಚರಿಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ತಾನೇನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂಬುದು ಖಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿದಿತ್ತು.

ಮಾರನೆಯ ದಿನ ವಿದ್ಯಾಸಾಗರ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಆಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ತನ್ನ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ. ಎಲ್ಲರು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕಾದಿದ್ದರು. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ನಂತರ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಟ್ಟನ್ನು ಹೊರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಭೆಗೆ ಬಂದ. ಆ ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆಯೆಂದು ಯಾರಿಗೂ ಊಹೆ ಮಾಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ರಾಮಕೃಷ್ಣ ತನ್ನ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ವಿದ್ಯಾಸಾಗರನಿಗೆ ಹೇಳಿದ ''ನಾನು ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ ಸ್ವಾಮಿ.''

''ನಾನೂ ಸಿದ್ಧ.''

''ನಾನು ವಾದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ.''

'' ಹೌದು, ಯಾವುದನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.''

ರಾಮಕೃಷ್ಣ ತನ್ನ ಎದುರಿಗಿದ್ದ ಕಟ್ಟನ್ನು ತೋರಿಸಿ, '' ನಾನು ಈಗ ಈ ತಿಲಕಾಷ್ಠ ಮಹಿಷ ಬಂಧನ'ದ ಮೇಲೆ ವಾದ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಆರಂಭಿಸಲೇ?'' ಎಂದ.

''ತಿಲಕಾಷ್ಠ ಮಹಿಷ ಬಂಧನ!'' ವಿದ್ಯಾಸಾಗರ ಕಣ್ಣರಳಿಸಿದ. ''ಅದು...ಅದು...'' ಎಂದು ತೊದಲಿದ.

''ಏಕೆ? ನಿಮಗೆ ತಿಲಕಾಷ್ಠ ಮಹಿಷ ಬಂಧನ ತಿಳಿದಿಲ್ಲವೇ? ಇದು ನಮ್ಮೂರಿನಲ್ಲಿ ದನಕಾಯುವ ಹುಡುಗನಿಗೂ ಗೊತ್ತು.''

ವಿದ್ಯಾಸಾಗರ ತಲೆ ಕೆರೆದುಕೊಂಡ. ಮುಖ ಮಂಕಾಯಿತು. ಎಷ್ಟು ಯೋಚಿಸಿದರೂ ತಿಲಕಾಷ್ಠ ಮಹಿಷ ಬಂಧನ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥ ಅವನ ನೆನಪಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ''ಇದೊಂದು ಹೇಗೆ ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿತು?'' ಎಂದು ಅವನು ಪೇಚಾಡಿದ.

''ಮಹಾಪ್ರಭು, ಏಕೋ ನನ್ನ ದೇಹಾರೋಗ್ಯ ಸರಿಯಿಲ್ಲ, ವಾದವನ್ನು ನಾಳೆ ಆರಂಭಿಸಲು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿ'' ಎಂದು ವಿದ್ಯಾಸಾಗರ ಬೇಡಿದ.

''ಆಗಬಹುದು'' ರಾಜ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟ, ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಯಾರೊಂದಿಗೂ ಏನೂ ಮಾತಾಡದೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟ.

ಮರುದಿನ ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ, ಅದೇ ಕಟ್ಟನ್ನು ಹೊರಿಸಿಕೊಂಡು ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಸಭೆಗೆ ಬಂದ. ಆದರೆ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಾದರೂ ವಿದ್ಯಾಸಾಗರ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ಕರೆತರಲು ಆಳುಗಳು ಹೋದರು. ಆದರೆ ವಿದ್ಯಾಸಾಗರ ರಾತ್ರೋರಾತ್ರಿ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿರುವ ವಿಷಯ ತಿಳಿಯಿತು.

ಇಡೀ ಸಭೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಜಯಕಾರ ಮಾಡಿತು. ''ನಿನ್ನಿಂದ ನನ್ನ ಆಸ್ಥಾನದ ಮರ್ಯಾದೆ ಉಳಿಯಿತು'' ಎಂದು ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯಿಂದ ನುಡಿದ. ''ಅಲ್ಲ, ನಾನೂ 'ತಿಲಕಾಷ್ಠ ಮಹಿಷ ಬಂಧನ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕೇಳಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಕೊಡು ನೋಡೋಣ'' ಎಂದ.

ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಕಟ್ಟನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿದ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದಷ್ಟು ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ಹಗ್ಗದಿಂದ ಕಟ್ಟಲಾಗಿತ್ತು. ರಾಜ ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ''ಇದೇನಿದು?'' ಎಂದ.

ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೇಳಿದ, ''ಇದು ಎಳ್ಳಿನ ಕಡ್ಡಿಗಳು, ಅಂದರೆ ತಿಲಕಾಷ್ಠ. ಇದು ಎಮ್ಮೆ ಕಟ್ಟುವ ಹಗ್ಗ, ಅಂದರೆ ಮಹಿಷ ಬಂಧನ. ಅದೇ ತಿಲಕಾಷ್ಠ ಮಹಿಷ ಬಂಧನ. ಇದಾವುದೋ ಮಹಾಗ್ರಂಥವಿರಬೇಕೆಂದು ಹೆದರಿ ಪಾಪ, ವಿದ್ಯಾಸಾಗರ ಓಡಿಹೋದ.''

ಎಲ್ಲರ ನಗು ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಸಭಾಸ್ಥಾನವನ್ನು ತುಂಬಿತ್ತು.

ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥ

ಖ್ಯಾತಿ - ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ; **ವ್ಯಾಪಿಸು** - ಹರಡು; **ಮೇಧಾವಿ** - ಪಂಡಿತ; **ಸತ್ಕರಿಸು** - ಗೌರವಿಸು; **ಪೀಠ** - ಆಸನ; **ಪಲಾಯನ** - ಓಡಿಹೋಗು; **ತಿಲ** - ಎಳ್ಳು; **ಕಾಷ್ಠ** - ಕಟ್ಟಿಗೆ; **ಮಹಿಷ** - ಎಮ್ಮೆ

ಕೃತಿ: 1) ಪರ್ಯಾಯಗಳಿಂದ ಯೋಗ್ಯ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆಯ್ದು ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಿರಿ.

1) ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮಹಾನ್ ಪಂಡಿತ -------------

ಅ) ಮಹಾಕವಿ ಕಾಳಿದಾ

ಬ) ವಿದ್ಯಾಸಾಗರ

ಕ) ಬೀರಬಲ್ಲ

2) ವಿದ್ಯಾಸಾಗರನು------------- ಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾಮೇಧಾವಿಯಾಗಿದ್ದ.

ಅ) ಸಂಸ್ಕೃತ, ಕಾವ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳಲಿ

ಬ) ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಗಣಿತ

ಕ) ಜೋತಿಷ್ಯ, ಹಸ್ತ ಸಾಮುದ್ರಿಕ

ಕೃತಿ: 2) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

1) ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾಯನು ಏಕೆ ಮುಖ ಸಪ್ಪೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು?

2) ತೆನಾಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಯಾರು?

3) ತಿಲಕಾಷ್ಠ ಮಹಿಷ ಬಂಧನ ಎಂದರೇನು?

ಕೃತಿ: 3) ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯ ನಾಮಪದಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

1) ಗಾಯತ್ರಿಯು ಕವನವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾಳೆ.

2) ಬೆಂಗಳೂರು ಸುಂದರವಾದ ನಗರವಾಗಿದೆ.

3) ರೈತರು ಹೊಲದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಾರೆ.

4) ಹಸು ಹಾಲು ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಕೃತಿ: 4) ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಕರ್ತೃ, ಕರ್ಮ, ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

''ರಾಜು ತನ್ನ ಗೆಳೆಯರೊಂದಿಗೆ ಕ್ರಿಕೆಟನ್ನು ಆಡಿದನು.''

ಕೃತಿ: 5) ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ವನಾಮಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಹೆಸರು ತೆನ್ನಾಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಇದೆ. ಅವು ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ.

ಉಪಕ್ರಮ:- ತೆನಾಲಿರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹಾಗೂ ಅಕ್ಬರ ಬೀರಬಲ್ಲರ ಹಾಸ್ಯ ಕತೆಗಳನ್ನು ಓದಿ ತಿಳಿಯಿರಿ.

CPM1DI